

Leerkrachthandleiding
E6
Non-fictie (verhalend)

Les 1 - 10: 'De zee kwam door de brievenbus'

Inhoudsopgave

Overzicht 'De zee kwam door de brievenbus' - Selma Noort	5
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	6
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	18
Les 5.....	20
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	24
Les 6.....	26
Les 7.....	30
Les 8.....	32
Les 9.....	34
Les 10.....	36
Antwoorden bij teamboekje	39
Antwoorden toetsen	45
Kopieerbladen	47

Overzicht 'De zee kwam door de brievenbus'- Selma Noort

Les	1-5	6-10
Bladzijden	Blz. 7 t/m 36	Blz. 37 t/m 70
Woorden van de week	kolkte (kolken) de klederdracht onverschrokken de schop de werkbank de scharnier(en) dof lauw(e) de vliering de (was)teil kantelen wurmde (wurmen)	de goot wankelen het (raam)kozijn flakkeren(d) gutste (gutsen) waadden (waden) de handwerkjuf een draai om de oren (uitdr.) de po nijdig gespaard blijven (sparen) het Rode Kruis
Lezen en teamopdrachten	Betekenenissen opzoeken in het woordenboek. Teamwoordenboek. Hoofdstukken samenvatten m.b.v. de verhaalkaart. Samenvatting in zinnen schrijven m.b.v. de verhaalkaart.	Betekenenissen opzoeken in het (spreek-) woordenboek. Teamwoordenboek. Emoties hoofdpersonen benoemen. Uitleggen waarom de schrijfster twee keer hetzelfde stuk tekst heeft opgeschreven. Dialect verwoorden. Aangeven welke informatie mist. Mening geven over het advies van een man van het Rode Kruis.
Toets-opdrachten*	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen	Begrijpend lezen: 5 meerkeuzevragen Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen
Schrijfopdrachten**	Vrij schrijven: Gedicht over eb en vloed (beeldspraak).	Werkstuk: Lapbook maken over de Deltawerken.

*Toets: Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

**Schrijfopdrachten: Er kan voor gekozen worden om een schrijfopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'De zee kwam door de brievenbus' - Selma Noort

Gevoelig verhaal gebaseerd op de Watersnoodramp. Midden in de nacht maakt mama Liesje en haar zus wakker. Het is ijskoud en het stormt. 'Snel, klee je aan!' zegt mama. 'De zee komt. De dijk is kapot.' Liesje moet helpen om spulletjes naar boven te brengen. Waarom eigenlijk? Denken papa en mama soms dat de zee naar binnen zal komen? Liesje vertelde hoe zij als klein meisje de watersnoodramp meemaakte. Selma Noort schreef haar verhaal op in dit boek. Bekroond met een Vlag-en-Wimpel en de Thea Beckmanprijs voor het beste historische jeugdboek.

Let op: Dit boek bevat een heftige onderwerpen als angst om te verdrinken, dode (verdronken) dieren en gescheiden worden van je ouders. Houd rekening met het welbevinden van leerlingen.

De lesdoelen van les 1-5:

'De zee kwam door de brievenbus' - Selma Noort blz. 7 t/m 36	
Verhalend: (waargebeurd/ Watersnoodramp/ spanning)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen zich inleven in de personages uit het boek. - De leerlingen verwerven kennis over de Watersnoodramp.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek-)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met afbeeldingen. - De leerlingen kunnen aangeven of de woorden 'onverschrokken' en 'angstig' synoniemen zijn of niet. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.
Begrijpend lezen (samenvatten):	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen het probleem en een belangrijke gebeurtenis uit het hoofdstuk '31 januari 1953' benoemen. - De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Zwemles' samenvatten met behulp van een verhaalkaart. - De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Naar zolder' samenvatten met behulp van een verhaalkaart.
Schrijven/taalverzorging	
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een gedicht schrijven over eb en vloed.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Zet het digibordschema 'De zee kwam door de brievenbus' les 1-5* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met boeken, werkschriften, teamboekjes en voldoende kopieën teamwoordbonnen*.
- A4 en kleurpotloden per team (les 1).
- Leg de kaart 'Voorspellen met de dobbelsteen'* en dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).
- Leg woordenboeken klaar.
- Leg per team 1x de studiewijzer 'synoniemen'* klaar (les 1).
- Leg de kopieerbladen 'afbeeldingen'* klaar (les 3).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 4).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 4 - facultatief).
- Leg per team een A3 klaar (les 5).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	kolkte (kolken)	7	<i>Het snel ronddraaien van water of water dat heftig in beweging is.</i>
1.	de klederdracht	9	<i>Manier van kleding dragen door een groot deel van de bevolking van ongeveer 1750 tot 1930. Klederdrachten worden in sommige streken nog gedragen, bijvoorbeeld tijdens feestdagen en ceremonies.</i>
1.	onverschrokken	10	<i>Niet bang zijn, moedig, dapper.</i>
1.	de schop	14	<i>Werktuig om mee te graven, met een breed blad aan een stok.</i>
2.	de werkbank	18	<i>Een zware houten tafel, waaraan gewerkt kan worden met hout of metaal. Vaak te vinden in een garage.</i>
2.	de scharnier(en)	19	<i>Een verbindingsstuk om iets vast te maken dat moet kunnen draaien.</i>
2.	dof	19	<i>Mat, zonder glans.</i>
2.	lauw(e)	21	<i>Tussen koud en warm in.</i>
3.	de vliering	23	<i>Kleine ruimte vlak onder het dak waar je spullen kunt zetten die je niet vaak nodig hebt.</i>
3.	de (was)teil	25	<i>Ovale, ronde of vierkante bak van plastic of zink, meestal gebruikt om iets in te wassen.</i>
3.	kantelen	26	<i>Iets heen en weer bewegen, omslaan.</i>
3.	wurmde (wurmen)	27	<i>Met veel moeite iets of iemand ergens in of uit krijgen.</i>

Les 1

Samenwerk - Door de teams te bepalen.

vaardigheid:

Lesdoel: - De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat.
- De leerlingen kunnen het probleem en een belangrijke gebeurtenis uit het hoofdstuk '31 januari 1953' benoemen.

Materialen: - 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 7 t/m 14
- Groepsvormingsactiviteit nr. 10: 'Team-schatkist', dozen, scharen, lijm en tijdschriften
- werkschrift, woorden van de week
- teamboekje, les 1-5
- spiekbrieven 'samenvatten'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. Kijk met de groep terug op het boek dat in de vorige weken gelezen is door te vragen wat ze van dat boek (en de teamopdrachten) vonden. "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden ... (Noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Vandaag gaan we een nieuw boek lezen, het heet 'De zee kwam door de brievenbus'. Voordat we gaan lezen, bepalen jullie per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 1. Voordat we gaan voorspellen waar dit boek over gaat, gaan we een spel doen dat helpt om ons teamgevoel te versterken." **Bied groepsvormingsactiviteit 10 aan.**

tijd 10 minuten

VOORSPELLEN: NIEUW BOEK

Doel: De leerlingen kunnen op basis van aanwijzingen voorspellen waar het verhaal over gaat.

1. Uitleg. "Vandaag beginnen we te lezen in een nieuw boek. Door het boek te bekijken kunnen we al een beetje bedenken waar het boek over gaat. Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort."

2. Modeling. "Ik doe het even voor. Ik gooi een één en moet op zoek naar een aanwijzing over wie de hoofdpersonen van dit verhaal zijn. Ik zie op de voorkant mensen in een bootje en op het dak van een huis. Zou dat een aanwijzing kunnen zijn? Blader door het boek en kijk of je nog meer aanwijzingen kunt vinden over 'wie' dit verhaal gaat." **DDU.** "Als ik het boek open en snel wat woorden scan, dan zie ik af en toe wat namen staan. Op de foto's achterin het boek zie ik ook een paar personen. Op de achterkant zie ik 'Liesje' en 'papa en mama' staan. Dit zijn allemaal goede aanwijzingen voor het antwoord op de vraag over wie dit verhaal gaat. Ik voorspel nu dat Liesje de hoofdpersoon uit dit verhaal is, omdat zij ook op de achterkant staat." *Als leerlingen moeite hebben met het vinden van aanwijzingen, model dan ook het vinden van andere aanwijzingen.*

DDU

tip

3. Opdracht. "Zoek de aanwijzingen op in het boek en overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek." **Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten.**

GH

///

4. Schrijversdoel. "De schrijfster heeft het boek geschreven met een bepaald doel, wat is dat doel denk je?" **DDU.** "Het is een boek met een verhaal, ze wil ons dus vermaken. Maar ik kan ook

DDU

alvast verklappen dat het hier om een waargebeurd verhaal gaat. De schrijfster wil ons ook iets vertellen over een grote ramp die in Nederland heeft plaatsgevonden in 1953. Door het op te schrijven als een verhaal kun je je beter inleven in wat er toen gebeurde dan wanneer je alleen de informatie te horen krijgt zonder het verhaal.”

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

tijd klaar	1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep. 2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.
	<u>10 minuten</u> woordenlijst
GH ///	3. Woorden van de week. “Vandaag gaan we kijken wat we van de eerste vier woorden weten. Deze woorden staan in de tekst die we vandaag gaan lezen. Ik begin met het eerste woord ‘kolkte’. Dit is een werkwoord en hij is vervoegd. Het hele woord is ‘kolken’. Ik heb wel eens van een draaikolk gehoord. Misschien heeft dit ermee te maken! Denk nu zelf eens na of je weet wat ‘kolkte’ betekent en maak een mooie zin in je hoofd. Overleg daarna met je team wat ‘kolke’ of ‘kolken’ betekent.” Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het team. Geef via het trekken van een lollystokje een beurt. Waardeer actief luistergedrag met punten voor het team. “Ik schrijf dit achter het woord op de woordmuur. Nu de andere woorden: ‘de klederdracht’, ‘onverschrokken’ en ‘de schop’. In dit geval bedoelen we met ‘de schop’ niet het naar voren stoten met je voet. We zijn op zoek naar een andere betekenis. In het boek staat de zin: ‘Hij haalde de schop en zijn nieuwe fiets uit het schuurtje.’ Bespreek met je maatje/team wat je weet van deze drie woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben.” Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.
GH /// → tip	Noteer de suggesties op de woordmuur. <i>Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.</i> 4. Woordenlijst. “Na het lezen vul je de woordenlijst van week 1 verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Bij de afronding van de les/tijdens les 5 (naar keuze) gaan we de mooie zinnen van de teambonnen bespreken.”

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen het probleem en een belangrijke gebeurtenis uit het hoofdstuk ‘31 januari 1953’ benoemen.

DDU tijd	1. Uitleg. “De teamopdrachten van deze week gaan zoals altijd over de woorden van de week en deze week gaan we weer oefenen met het samenvatten. Het eerste hoofdstuk dat we gaan samenvatten lezen jullie vandaag. Het heet ‘31 januari 1953’. Wat doe je als je iets samenvat?” DDU. “Bij het samenvatten vertel je alleen wat belangrijk is bij ieder onderwerp. Samenvatten helpt om teksten beter te kunnen onthouden en te kunnen navertellen. Op je spiekbrieff ‘samenvatten’ staan tips over hoe je dat kunt doen. In het teamboekje is de verhaalkaart al grotendeels ingevuld. Jullie moeten alleen nog het probleem en een derde gebeurtenis invullen. Niet alle gebeurtenissen in een verhaal zijn belangrijk genoeg om in de samenvatting te benoemen. Belangrijke gebeurtenissen noem je ‘hoofdzaken’, gebeurtenissen die minder belangrijk zijn maar die wel verteld worden noem je ‘bijzaken’. Als je een hoofdzaak weg zou laten uit de samenvatting, zou het verhaal niet meer kloppen. Je plakt memo’s als je tijdens het lezen iets ziet wat de aanwijzing kan zijn voor het invullen van het probleem of een belangrijke gebeurtenis.” Geef tijd voor het lezen van de opdrachten en het plannen. <u>5 minuten</u>
---	--

	2. Zelfstandig lezen: bladzijde 7 t/m 14, memo's plakken bij aanwijzingen die helpen om antwoord te vinden op onderdelen van de verhaalkaart.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woordenlijst, alvast bezig met de teamopdrachten
	3. Memo's vergelijken met maatje en uitleggen waarom het belangrijke aanwijzingen zijn.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	duolezen: blz. 12 t/m 14
	4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>15 minuten</u>
GH	5. Bespreken met groep. Bespreek met de groep welke teamopdrachten ze gemaakt hebben. Besteed aandacht aan de aanwijzingen die de teams hebben gevonden voor het maken van de samenvatting. Toets de belangrijke gebeurtenis (hoofdzaak) door te vragen: 'Als we dit onderdeel weg zouden laten uit het verhaal - dat papa weggaat op de fiets -, zou dan het verhaal nog kloppen?' Antwoord: 'Nee, want dan snap je in het volgende hoofdstuk niet waar papa gebleven is.' Schrijf mee op het digibord en vat het geheel nogmaals samen.
///	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
tip	<i>Zie handleiding: 'Antwoorden bij het teamboekje'.</i>
AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten.
///	Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
GH	2. Woordmuur. "Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep." Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.
///	Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerkvaardigheid - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten

Les 2

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen m.b.v. een verhaalkaart het hoofdstuk 'Zwemles' samenvatten.
  - De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Zwemles' samenvatten in zinnen.

- Materialen:**
- 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 15 t/m 22
  - teamboekje, les 1-5
  - werkschrift, woorden van de week

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - voorspelling nieuw boek
  - woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de woorden 5 t/m 8 weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden afbeeldingen.**
- tijd** 5 minuten
- klaar** maatje helpen, woordenlijst
- 2. Woorden van de week.** "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**
- GH**
-
- ///**
- Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**
- "De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."
- 3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Zwemles' samenvatten m.b.v. een verhaalkaart.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 1 hebben jullie memo's geplakt bij het hoofdstuk '31 januari 1953' en misschien hebben jullie het hoofdstuk ook al wel samengevat. Vandaag en tijdens les 3 gaan we ook weer samenvatten. Vandaag plak je memo's op aanwijzingen die kunnen helpen om het hoofdstuk 'Zwemles' samen te vatten. Waarom zal dit hoofdstuk zo heten, denk je? Wat zal er gebeuren?" **DDU.** "Nadat jullie de verhaalkaart hebben ingevuld met de sleutelwoorden, gaan jullie met deze woorden zinnen maken. Denk er hierbij aan dat je niet steeds de woorden 'en toen' gebruikt, maar dat de zinnen mooi lopen en dat de samenvatting echt een verhaaltje wordt. Overleg welke opdrachten jullie vandaag gaan maken, schrijf deze op bij planning en ga daarna lezen. Plak memo's op aanwijzingen die kunnen helpen om de samenvatting te schrijven. Als iedereen klaar is met lezen, gaan jullie met de opdrachten aan het werk. Denk aan
- DDU**

de tips en tops die je gisteren gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag.”

2. Plannen van de opdrachten en zelfstandig lezen: blz. 15 t/m 22 en memo's plakken op aanwijzingen die gaan helpen bij het maken van de samenvatting.

tijd 10 minuten

klaar woordenlijst aanvullen

3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken en aan elkaar uitleggen.

tijd 10 minuten

klaar duolezen: blz. 20 t/m 22, woordenlijst bekijken en eventueel aanvullen

4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd 10 minuten

GH **5. Bespreken met groep. Bespreek de aanwijzingen voor de samenvatting met de groep. Als een team al een samenvatting in zinnen heeft geschreven, laat ze dit dan voorlezen. Laat de groep tops geven. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

///

AFRONDING

GH **1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.**

///

GH **2. Woordmuur. “Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep.” Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.**

/// **Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.**

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik - woorden van de week (kopieerblad 'afbeeldingen')
- teamopdrachten

Les 3

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen m.b.v. een verhaalkaart het hoofdstuk 'Naar zolder' samenvatten.
  - De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Naar zolder' samenvatten in zinnen.

- Materialen:**
- 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 23 t/m 28
  - teamboekje, les 1-5
  - werkschrift, woorden van de week
  - kopieerblad, les 3 ('afbeeldingen')

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- tijd klaar**
- GH**
- **///**
1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden afbeeldingen.
- 5 minuten**
- maatje helpen, woordenlijst**
- 2. Woordmuur.** "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**
- 3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen het hoofdstuk 'Naar zolder' samenvatten m.b.v. een verhaalkaart.

- DDU**
- GH**
1. **Uitleg.** "Tijdens les 2 hebben we het hoofdstuk 'Zwemles' samengevat. Vandaag gaan we ook weer oefenen met het samenvatten. Vandaag plak je memo's op aanwijzingen die kunnen helpen om het hoofdstuk 'Naar zolder' samen te vatten. Wat zal er gaan gebeuren in dit hoofdstuk en waarom denk je dat?" **DDU.** "Nadat jullie de verhaalkaart hebben ingevuld met de sleutelwoorden, gaan jullie weer met deze woorden zinnen maken. Hoe kunnen jullie ervoor zorgen dat de samenvatting een kloppend verhaaltje wordt?" **GH.** "Gebruik niet steeds de woorden 'en toen', maar zorg ervoor dat de zinnen mooi 'lopen'. Hiervoor kunnen jullie signaalwoorden gebruiken als 'omdat', 'maar', 'doordat', 'hierna'. Schrijf niet al te lange zinnen en laat details weg. Overleg welke opdrachten jullie vandaag gaan maken, schrijf deze op bij planning en ga daarna lezen. Plak memo's op aanwijzingen die kunnen helpen om de samenvatting te schrijven. Als iedereen klaar is met lezen, gaan jullie met de opdrachten aan het werk. Denk aan de tips en tops die je gisteren gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag."

	2. Plannen van de opdrachten en zelfstandig lezen: blz. 23 t/m 28 en memo's plakken op aanwijzingen die gaan helpen bij het maken van de samenvatting.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woordenlijst aanvullen
	3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken en aan elkaar uitleggen.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	duolezen: blz. 26 t/m 28, woordenlijst bekijken en eventueel aanvullen
	4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>10 minuten</u>
GH	5. Bespreken met groep. Bespreek de aanwijzingen voor de samenvatting met de groep. Als er een team al een samenvatting in zinnen heeft geschreven, laat ze dit dan voorlezen. Laat de groep tops geven. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
///	

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

	1. Uitleg. "Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt."
	2. Lees de woorden van les 4 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.
	3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.
tijd	<u>5 minuten</u>
→	Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad 'vloeiend lezen').

AFRONDING

doel: de leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week.

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
	2. Woordmuur. Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met <u>afbeeldingen</u> . Bekijk de afbeeldingen goed en bedenk welk woord van de week het best bij de afbeelding past. Geef tijd voor het maken van het werkblad.
facultatief	(Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.) Laat de leerlingen per afbeelding steeds hardop het antwoord geven. Ga naar de volgende afbeelding als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen.
terugblik	- lezen en teamopdrachten - woorden van de week - punten en feedback

vooruitblik

- toets
- voorbereiding schrijf-/tekenopdracht

facultatief

- boekenclub: "Wie gaat er lezen?"
- logboekje: "De volgende les weer meenemen naar school!"

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 29 t/m 36
 - werkschrift, woorden van de week
 - toetsboekje, toets les 4
 - ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
 - Tips en Tops
 - logboekje
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - teamopdrachten
 - woorden van de week (kopieerblad 'afbeeldingen')

vooruitblik - toets
 - boekenclub & logboekjes (facultatief)
 - voorbereiding schrijfoopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst, de woordmuur of het teamwoordenboek.

tijd 5 minuten

TOETS

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 29 t/m 36 en maken van de vragen.

tijd 30 minuten

klaar woordrijtjes alvast oefenen, klaaropdrachten afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

tijd 10 minuten

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. "Vandaag ga je samen met je team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt."

tijd 5 minuten

tip *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*

/// tip	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten. <i>Besprek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.</i>
	2. Opdracht. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn thuisleesboek gaat voorlezen. We hebben afgesproken dat je eerst aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Dan snappen zij het verhaal dat je straks gaat voorlezen beter. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”
tijd	<u>10 minuten</u>
	3. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een Tip of een Top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”
tijd	<u>10 minuten</u>
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
	4. Voorlezen. Wie wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan Tops geven.

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJF-/TEKENOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een gedicht over eb en vloed schrijven.

GH	<p>1. Uitleg. “Tijdens les 5 hebben we de tijd om de opdrachten af te maken, maar we gaan ook weer werken aan een schrijfofdracht. We hebben inmiddels wel in de gaten dat er een grote ramp aan het gebeuren is in Zeeland. Op de momenten dat het weer vloed wordt ontstaat er nog meer paniek. Maar hoe ontstaan eb en vloed eigenlijk?” GH. “Als we het hebben over eb en vloed, dan praten we over getijden. Dit heeft alles te maken met zwaartekracht of aantrekkingskracht. De aantrekkingskracht van de maan en aantrekkingskracht van de zon merken wij op aarde door eb en vloed. Dit is best ingewikkeld en hoeft je niet te onthouden. Bij eb staat het water laag en bij vloed staat het water hoog. Het is twee keer per dag eb en twee keer per dag vloed.” Lees het gedicht ‘Ik heb eb’ voor (zie teamboekje of zoek het gedicht op en projecteer het gedicht op het digibord).</p> <p>2. Opdracht. “Wij gaan tijdens les 5 ook een gedicht schrijven over eb en vloed. Vandaag gaan jullie alvast op zoek naar informatie over eb en vloed. Schrijf sleutelwoorden op die te maken hebben met dit thema.”</p> <p>Geef tijd voor het opzoeken van informatie over eb en vloed. Waardeer goede samenwerking en juiste teamantwoorden met punten.</p>
/// tip	<i>Als er tijd over is kunnen de leerlingen rijmwoorden bedenken bij de gevonden sleutelwoorden.</i>

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

	<p>1. Uitleg. “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt.”</p> <p>2. Lees de woorden van les 4 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.</p> <p>3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.</p>
→	Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad ‘vloeiend lezen’).

AFRONDING

terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding schrijfofdracht - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)
facultatief →	<ul style="list-style-type: none"> - logboekjes: “Deze nemen jullie mee naar huis.” - boekenclub: “Wie leest volgende week?” Zet de namen op het bord.
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - schrijfofdracht - team van de week

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een gedicht over eb en vloed schrijven.

Materialen: - 'De zee kwam door de brievenbus'
- teamboekje, les 1-5

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- boekenclub & logboekje (facultatief)
- voorbereiding schrijfopdracht

vooruitblik - schrijfopdracht
- inleveren woordenlijst en teamboekjes
- team van de week

SCHRIJVEN: GEDICHT EB EN VLOED

Doel: De leerlingen kunnen een gedicht over eb en vloed schrijven.

1. Uitleg. "Tijdens les 4 heb ik heb gedicht 'Ik heb eb' voorgelezen. Jullie gaan ook een gedicht schrijven over eb en vloed. Welke woorden hebben jullie gevonden die passen bij dit thema?"
DDU "In het teamboekje zie je de afvinklijst met alle punten waar je aan moet denken. Overleg daarna wie in jullie team wat gaat doen. Aan het eind van deze les draagt elk team zijn gedicht voor en geven de andere teams Tips & Tops."

2. Opdracht. "Overleg nu welke opdrachten jullie nog verder af moeten maken en waar jullie eerst mee aan het werk willen." **Geef tijd voor overleg.** "Elk team gaat nu aan het werk. Zorg ervoor dat je de opdrachten allemaal afkrijgt en dat iedereen weet wat jullie bij de opdrachten geschreven hebben. Lees de afvinklijst in het teamboekje goed door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdracht van vandaag helemaal af."

tijd 30 minuten

klaar een tekening bij het gedicht

3. Presentatie van de opdracht. "Jullie gaan nu als team de opdracht presenteren aan de groep. Overleg hoe jullie het gedicht gaan presenteren en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."

tijd 10 minuten

4. Laat de teams de opdracht presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week (dit kan de schrijver van de dag/week noteren bij de tips en tops op de taakbrief van les 6-10).

tip *Hang de gedichten op.*

tijd 10 minuten

5. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

tijd 5 minuten

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

1. Uitleg. "We zijn nu al 5 lessen bezig met het boek 'De zee kwam door de brievenbus'. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken

of we het nog steeds eens zijn met onze voorspellingen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet.”

GH
///

2. Opdracht. “We gaan eerst kijken naar ‘wie’. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Nu we al vier dagen in het boek hebben gelezen weten we nu meer over de hoofdpersonen van het boek. Hebben we het juist voorspeld?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** “Dan gaan we nu kijken naar de plek. Waar speelt het verhaal zich af? Klopt dit met wat we nu gelezen hebben?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben of iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

GH
///

tip

Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.

3. Afronding. “We hebben de voorspellingen aangepast met wat we nu weten over het verhaal. Maar het verhaal is natuurlijk nog niet afgelopen. Er kan nog veel gebeuren en misschien gaat het verhaal dan een andere kant op. Als het boek helemaal uit is dan kunnen we kijken of onze voorspelling helemaal is uit is gekomen.”

AFRONDING

facultatief

1. Schatkist. “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen.” **Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.**

///

2. Teamboekje. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst en het teamboekje in. Deze wordt nagekeken en bij de volgende les besproken. Dan komen ook de laatste punten erbij. Aan het begin van les 6 horen jullie dan wie het team van de week is.”

GH
///

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’

4. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘De zee kwam door de brievenbus’.”

tip

Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te

*stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met
bijkomende naamwoorden).*

Zie voor de 'antwoorden bij het teamboekje' achterin de handleiding.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

‘De zee kwam door de brievenbus’ van Selma Noort blz. 37 t/m 70	
Verhalend: (waargebeurd/ Watersnoodramp/ spanning)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen zich inleven in de personages uit het boek. - De leerlingen verwerven kennis over de Watersnoodramp.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek-)woorden in het woordenboek opzoeken en de betekenis verduidelijken met illustraties en afbeeldingen. - De leerlingen kunnen de taken van het Rode Kruis formuleren door middel van de studiewijzer ‘hoort bij... want’. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. woordwebben.
Begrijpend lezen (vraag & antwoord):	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen aangeven welke emoties voorbij komen in het hoofdstuk ‘Hierheen!’. - De leerlingen kunnen uitleggen waarom de schrijfster twee keer hetzelfde stukje tekst in het boek heeft geschreven. - De leerlingen kunnen uitleggen wat de oude man bedoelt met ‘Ier zit een klein misje’ en waarom hij dit zo ‘gek’ zegt. - De leerlingen kunnen aangeven hoe Liesje zich voelt op bladzijde 46 en 47 en dat vergelijken met hoe ze zich voelt op bladzijde 49. - De leerlingen kunnen aangeven welke informatie er mist bij de zin: ‘Maar die is al helemaal naar Engeland gedreven dus die hoeft niet meer gered te worden.’ - De leerlingen kunnen vertellen of ze het eens zijn met het advies van de man van het Rode Kruis op bladzijde 58.
Schrijven/taalverzorging	
Voordragen:	- De leerlingen kunnen een lapbook maken over de Deltawerken.

Voorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Zet het digibordschema ‘De zee kwam door de brievenbus’ les 6-10* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg per team 1x de studiewijzer ‘uitdrukkingen en spreekwoorden’* klaar (les 1).
- Leg per team 1x de studiewijzer ‘hoort bij... want’* klaar (les 1).
- Leg de kopieerbladen ‘woordwebben’* klaar (les 8).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 9).
- Leg voldoende Tips & Tops* klaar (les 9 - facultatief).
- Leg voor elk team een (gekleurd) A3 karton klaar (les 10).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	de goot	38	<i>Smalle, langwerpige uitholling waar water door kan stromen</i>
6.	wankelen	40	<i>Onzeker lopen, dreigen je evenwicht te verliezen.</i>
6.	het (raam)kozijn	40	<i>De omranding van ramen of deuren.</i>
6.	flakkeren(d)	42	<i>De onrustige beweging van (zacht) licht.</i>
7.	gutste (gutsen)	44	<i>Grote hoeveelheden water dat met golven ergens terechtkomt.</i>
7.	waadden (waden)	44	<i>Langzaam door ondiep water lopen.</i>
7.	de handwerkjuf	46	<i>Een leerkracht die leerlingen naaien, breien en borduren leert.</i>
7.	een draai om de oren (uitdr.)	49	<i>Straf krijgen omdat je je slecht gedraagt, een tik krijgen.</i>
8.	de po	51	<i>Een bak/pot met handvatten om in te plassen.</i>
8.	nijdig	52	<i>In een boze bui zijn, waarbij je anderen de schuld ervan geeft.</i>
8.	gespaard (sparen)	53	<i>Iemand ontzien, zodat hij geen nare dingen hoeft te ervaren.</i>
8.	het Rode Kruis	54	<i>Een wereldwijde organisatie, met als belangrijkste taak vrijwillige hulpverlening aan mensen in nood.</i>

Les 6

Samenwerk - Door de teams te bepalen.

vaardigheid:

Lesdoel: - De leerlingen kunnen aangeven welke emoties voorbij komen in het hoofdstuk 'Hierheen!'.
- De leerlingen kunnen uitleggen waarom de schrijfster twee keer hetzelfde stukje tekst in het boek heeft geschreven.

Materialen: - 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 37 t/m 43
- teamboekje, les 6-10
- werkschrift, woorden van de week

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik punten gegeven aan de teams voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is voor deze week het team van de week en dat is geworden ... (Noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Vandaag gaan we verder lezen in het boek 'De zee kwam door de brievenbus'. Voordat we verder gaan lezen over de watersnoodramp, bepalen jullie eerst per team aan welke samenwerkvaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van week 2."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. De leerlingen schrijven de woorden in het werkschrift op.

tijd 10 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

3. Woordmuur. "Vandaag gaan we de eerste vier woorden bespreken in het team. Bespreek wat je samen van de eerste vier woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat ze weten over een woord." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Noteer de 'hints' achter de woorden op de woordmuur.**

GH

→

///

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

4. Woordenlijst. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team vul je met één van de woorden van vandaag een teambon in en die stop je in de schatkist. Aan het einde van de les/Op vrijdag gaan we de mooie zinnen van de teambonnen bespreken."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen aangeven welke emoties voorbij komen in het hoofdstuk 'Hierheen!' en kunnen uitleggen waarom de schrijfster twee keer hetzelfde stukje tekst in het boek heeft geschreven.

DDU **1. Uitleg.** "Het boek dat we in deze weken lezen, is een waargebeurd verhaal. Waaraan kun je dat merken?" **DDU.** "Op de achterkant van het boek, in de derde alinea staat het al min of meer beschreven 'Liesje vertelde hoe zij als klein meisje de watersnoodramp meemaakte. Selma Noord schreef haar verhaal op in dit boek.' Ook staat er achterin het boek een nawoord. Wat is een nawoord?"

GH. "Een nawoord staat los van het verhaal. De schrijfster blikt terug op wat ze geschreven heeft en als ze er nog iets over wil zeggen kan het hier. Zo zegt ze bijvoorbeeld: 'Dit boek bevat waargebeurde passages maar is, omwille van de begrijpelijkheid voor kinderen, geen geheel waarheidsgetrouw verslag van feitelijke gebeurtenissen.' Dat is een hele lastige zin. Wat ze eigenlijk zegt is: De meeste stukken tekst uit het verhaal zijn waargebeurd, alleen zijn sommige

details verzonnen om het verhaal wat makkelijker te maken. De laatste aanwijzing waardoor je kunt weten dat dit boek op een waargebeurd verhaal gebaseerd is staat helemaal achterin het boek. Hier zie je foto's van Lia of Liesje, zoals ze in het verhaal genoemd wordt. Deze week gaan we aan de slag met de strategie 'vraag & antwoord'. Jullie gaan samen op zoek naar informatie in de tekst. Vandaag gaan jullie emoties van de hoofdpersonages opschrijven."

2. Modeling. Lees bladzijde 37 en 38 tot en met ... 'want we wilden helpen.' voor. "Sommige emoties staan letterlijk in de tekst. Halverwege de bladzijde lees ik bijvoorbeeld dat Liesje 'een beetje jaloers' was. Andere emoties staan niet letterlijk in de tekst, maar er zijn wel aanwijzingen waardoor je kan weten hoe iemand zich voelt. Hoe voelt papa zich in de tekst die ik net heb voorgelezen en hoe weet je dat?" **GH.** "De aanwijzingen voor papa's gevoelens in de tekst zijn dat hij 'wild opstaat', 'het gordijn kapot trekt', 'de latten breekt' en 'tegen zware dingen begint te schoppen'. Ik denk dat hij boos is, maar misschien voelt hij zich nog het meest wanhopig en radeloos."

GH

tip

Verhelder deze woorden eventueel.

Bij deze les hoort ook nog de opdracht dat jullie gaan bespreken waarom de schrijfster twee keer hetzelfde stukje tekst in het boek geschreven heeft. Jullie kunnen er ook voor kiezen om eerst de opdrachten bij de woorden van de week te maken. Voordat je in het boek gaat lezen, lees je de vragen in het teamboekje goed door. Als je tijdens het lezen van het boek iets ziet wat het aanwijzing kan zijn om een vraag te beantwoorden, plak je op dat stukje tekst een memo. Na het zelfstandig lezen ga je met je maatje de memo's bespreken. Lees de opdrachten goed door en bedenk aan welke opdrachten je vandaag als team kunt werken." **Geef tijd voor het lezen van de opdrachten en het plannen.**

tijd

5 minuten

3. Zelfstandig lezen: bladzijde 37 t/m 43, memo's plakken op mogelijke aanwijzingen bij de vragen.

tijd

10 minuten

klaar

woordenlijst, alvast bezig met de teamopdrachten

4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken en aan elkaar uitleggen.

tijd

10 minuten

klaar

duolezen: blz. 40 t/m 43, woordenlijst bekijken en eventueel aanvullen

5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd

10 minuten

GH

6. Bespreken met groep. Bespreek de opdrachten kort met de groep. Als er een team al een antwoord op de vraag gevonden heeft, laat ze dit dan bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Heb aandacht voor het opzoeken van het woord 'de handwerkjuf'. Waarschijnlijk konden ze dit woord niet in het woordenboek vinden. Vraag de teams welke strategieën er ingezet zijn om toch de betekenis te achterhalen. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

///

AFRONDING

GH

1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen.

/// **Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.**

GH

2. Woordmuur. Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep." Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.

///

Elk team dat het woord goed raadt en/of een woord goed uitlegt: punten.

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 7

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen uitleggen wat de oude man bedoelt met 'Ier zit een klein misje' en waarom hij dit zo 'gek' zegt.
  - De leerlingen kunnen aangeven hoe Liesje zich voelt op bladzijde 46 en 47 en dat vergelijken met hoe ze zich voelt op bladzijde 49.
- Materialen:**

- 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 44 t/m 50
- teamboekje, les 6-10
- werkschrift, woorden van de week
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK (5 min)

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de woorden 5 t/m 8 weten of waar ze de woorden mee associëren.

- 1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden afbeeldingen.**

tijd 5 minuten

klaar maatje helpen, woordenlijst

- 2. Woorden van de week.** "Bespreek de woorden 5 t/m 8 en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur.**

→
///

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

"De hints op de woordmuur gaan je helpen bij het verhelderen van de woorden."

- 3. Woordenlijst/bonnen.** "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen uitleggen wat de oude man bedoelt met 'Ier zit een klein misje' en waarom hij dit zo 'gek' zegt en kunnen aangeven hoe Liesje zich voelt op bladzijde 46 en 47 en dat vergelijken met hoe ze zich voelt op bladzijde 49.

- 1. Uitleg.** "Vandaag en tijdens de volgende les hebben jullie de tijd voor de teamopdrachten en tijdens les 10 hebben we de kans om de opdrachten helemaal af te maken. Vandaag gaan we weer een opdracht maken die te maken heeft met emoties. Waarom zijn de emoties van de hoofdpersonen zo belangrijk in dit boek?" **GH.** "Als we in ons geschiedenisboek zouden lezen over de watersnoodramp, dan denken we vast wel 'goh, dit was best wel erg.' Maar als je het leest als een waargebeurd verhaal, dan heb je pas echt door hoe vreselijk deze ramp was voor veel mensen. De schrijfster wil je 'mee laten voelen' met de hoofdpersonen, en met name met

DDU	Liesje. Daarom vindt ze het belangrijk om de emoties zo goed mogelijk op papier te zetten. Deze emoties staan vaak niet letterlijk in de tekst, maar je kunt door aanwijzingen te lezen er zelf wel een emotie aan vast plakken. Als ik bijvoorbeeld zeg: 'Ze boog haar hoofd voorover en er rolde een traan over haar wang.' Welke emotie kunnen we hier dan aan koppelen?" DDU. "Door de aanwijzingen 'hoofd voorover gebogen' en 'traan', weet ik dat het hier over de emotie 'verdrietig' gaat. Overleg welke opdrachten jullie vandaag gaan maken, dat schrijft de schrijver van de dag/week op bij planning en daarna gaan jullie met de opdrachten aan het werk. Denk aan de tips en tops die je tijdens de vorige les gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag."
tip	<i>Let bij het maken van de teamopdrachten op of de leerlingen de verantwoordelijkheid voor de antwoorden samen dragen en ook daadwerkelijk met elkaar tot de antwoorden komen.</i> 2. Zelfstandig lezen: bladzijde 44 t/m 50, memo's plakken op mogelijke antwoorden op vragen.
tijd klaar	<u>10 minuten</u> woordenlijst aanvullen
tijd klaar	3. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken en aan elkaar uitleggen. <u>10 minuten</u> duolezen: blz. 48 t/m 50, woordenlijst bekijken en eventueel aanvullen
tijd GH	4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten. <u>10 minuten</u>
/// tip	5. Bespreken met groep. Bespreek de opdrachten met de groep. Als er een team een antwoord op de vraag gevonden heeft, laat ze dit dan bewijzen met aanwijzingen in de tekst. De groep kan tips en tops geven. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten. <i>Op bladzijde 50 staat 'Sjaan was mijn grote zus en ze moest voor me zorgen.' Vraag d.m.v. GH wat de leerlingen ervan vinden dat Sjaan Liesje alleen laat.</i>

AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. "Elk team krijgt één woord van de week. Dat woord gaan jullie uitleggen aan de groep." Geef elk team een woord van de week, geef tijd voor overleg en laat elk team een woord presenteren, de andere teams schrijven het antwoord op een kladblaadje.
///	Elk team dat het woord goed raadt of woord goed uitlegt: punten.
terugblik	- woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
spel	Brain Game naar keuze
voorblik	- woorden van de week (kopieerblad 'woordwebben') - teamopdrachten

Les 8

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen aangeven welke informatie er mist bij de zin: 'Maar die is al helemaal naar Engeland gedreven dus die hoeft niet meer gered te worden.'
- De leerlingen kunnen vertellen of ze het eens zijn met het advies van de man van het Rode Kruis op bladzijde 58.

Materialen:

- 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 51 t/m 59
- teamboekje, les 6-10
- werkschrift, woorden van de week
- kopieerblad, les 8 ('woordwebben')

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste vier woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen, kijken of ze de juiste bladzijde opgeschreven hebben en of ze de betekenis van een woord kunnen omschrijven. Daarna schrijven ze met deze woorden afbeeldingen.

tijd 5 minuten

klaar **maatje helpen, woordenlijst**

2. Woordmuur. "Bespreek de laatste vier woorden en bedenk wat je samen al van de woorden weet. Denk eraan dat alle teamleden straks moeten kunnen uitleggen wat jullie met elkaar weten over de vier woorden van vandaag." **Geef tijd voor overleg en geef daarna een teamlid de beurt. Dat teamlid vertelt wat ze bedacht hebben bij de woorden en deze 'hints' worden genoteerd achter de woorden op de woordmuur. Waardeer met punten. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.**

GH

→

///

3. Woordenlijst/bonnen. "Na het lezen vul je de woordenlijst in je werkschrift verder in. Samen met je team overleg je welk woord van vandaag het woord is dat jullie gaan gebruiken voor de schatkist."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen aangeven welke informatie er mist bij de zin: 'Maar die is al helemaal naar Engeland gedreven dus die hoeft niet meer gered te worden.' en kunnen vertellen of ze het eens zijn met het advies van de man van het Rode Kruis op bladzijde 58.

1. Uitleg. Schrijf op het bord de volgende zin: Mijn burens hadden gisteren de vlag uitgehangen. "Eén van de samenwerkvaardigheden is: 'Leg je idee uit en stel vragen'. Vaak als je een tekst leest, stel je hierbij vragen in je hoofd. Je doet dit vaak onbewust. Lees de volgende zin maar eens." **Laat de leerlingen de zin op het bord lezen.** "Welke vragen komen er nu in je op?" **DDU.** "Ik dacht ook gelijk: 'Waarom hangt de vlag uit?' Vaak doe je dan ook onbewust een voorspelling, een aanname. Misschien is er iemand geslaagd voor zijn opleiding, of is iemand na lang weg te zijn geweest eindelijk weer thuis. Misschien is het wel Koningsdag en ben ik dit zelf helemaal vergeten! Vandaag gaan jullie ook nadenken over een stuk tekst waarbij Liesje iets aan een mevrouw vertelt. Liesje vertelt namelijk niet alles. Jullie gaan opschrijven wat Liesje nog meer had moeten vertellen en welke aannames de mevrouw misschien maakt naar aanleiding van

DDU

Liesjes verhaal. Ook bespreken jullie in het team of jullie het eens zijn met het advies van de man van het Rode Kruis. Vandaag heb je de tijd voor de opdrachten en tijdens les 10 hebben we de kans om de opdrachten helemaal af te maken. Overleg welke opdrachten jullie vandaag gaan maken, dat schrijft de schrijver van de dag/week op bij planning en daarna gaan jullie met de opdrachten aan het werk. Denk aan de tips en tops die je tijdens les 7 gekregen hebt van de groep en gebruik die bij de opdrachten van vandaag.”

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 51 t/m 59, memo’s plakken op mogelijke antwoorden op vragen.

tijd 10 minuten

klaar woordenlijst aanvullen

3. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, aanwijzingen bespreken en aan elkaar uitleggen.

tijd 10 minuten

klaar duolezen: blz. 57 t/m 59, woordenlijst bekijken en eventueel aanvullen

4. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd 10 minuten

GH **5. Bespreken met groep. Heb extra aandacht voor het gesprek over het advies van de man van het Rode Kruis. Vraag de teams waarom ze het ermee eens zijn of niet. Geef extra punten voor ‘Leg je idee uit en stel vragen.’**

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

GH **1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen.**

/// **Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze die hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.**

2. Woorden van de week. “Nu gaan we alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met woordwebben. Jullie moeten de woorden van deze week in de juiste web plaatsen.”

Geef tijd voor het maken van het werkblad.

facultatief **(Voordat de antwoorden besproken worden in de groep kunnen de leerlingen eerst hun antwoorden vergelijken met hun maatje.)**

Laat de leerlingen per woordweb steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen.

terugblik

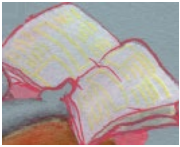
- lezen en teamopdrachten
- woorden van de week
- punten en feedback

vooruitblik

- toets
- voorbereiding schrijf-/tekenopdracht

facultatief

- boekenclub: “Wie gaat er lezen?”
- logboekje: “De volgende les weer meenemen naar school!”

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 60 t/m 65
 - werkschrift, woorden van de week
 - toetsboekje, toets les 9
 - ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:
 - Tips en Tops
 - logboekje
 - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - teamopdrachten
 - woorden van de week

vooruitblik - toets
 - boekenclub & logboekjes (facultatief)
 - voorbereiding schrijfp opdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan via de eigen woordenlijst, de woordmuur of het teamwoordenboek.

tijd 5 minuten

TOETS

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: blz. 60 t/m 65 en maken van de vragen.

tijd 30 minuten

klaar woordrijtjes alvast oefenen, klaaropdrachten afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." *Oefen dit eventueel.* **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten.** Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.

tijd 10 minuten

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.*

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. "Vandaag ga je samen met je team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt in het logboekje. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt."

tijd 5 minuten

tip *Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.*

/// tip	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten. <i>Besprek eventueel alvast de opdrachten voor volgende week.</i>
	2. Opdracht. “De vorige keer hebben we op het bord geschreven wie van jullie vandaag uit zijn thuisleesboek gaat voorlezen. We hebben afgesproken dat je eerst aan je teamleden gaat vertellen waar je boek over gaat. Dan snappen zij het verhaal dat je straks gaat voorlezen beter. Tijdens het lezen luisteren je teammaatjes goed naar jou.”
tijd	<u>10 minuten</u>
	3. Tips en Tops. De teamleden vullen nu hun lijstje met Tips en Tops in. “Vertel nu aan elkaar waarom je een Tip of een Top gegeven hebt en leg goed uit waarom.”
tijd	<u>10 minuten</u>
///	Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
	4. Voorlezen. Wie wil mag voorlezen aan de groep. De groep kan dan Tops geven.

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJF-/TEKENOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen een lapbook maken over de Deltawerken.

GH	1. Uitleg. “Tijdens les 10 gaan jullie weer aan de slag met een schrijfopdracht, en deze keer is dat een lapbook. Lapbook is Engels voor schootboek. Je kunt een lapbook makkelijk op je schoot neerleggen en er in kijken. Een schootboek met hierin allerlei weetjes. In dit geval moeten de weetjes gaan over de Deltawerken. Wie heeft hier wel eens over gehoord?” GH. “De Deltawerken zijn bedoeld om een soortgelijke ramp in de toekomst te voorkomen. Het is Nederlands grootste verdedigingssysteem tegen hoog water vanuit de Noordzee. Er zijn nog veel meer weetjes te vinden over de Deltawerken. Deze weetjes gaan jullie op een leuke manier weergeven, door middel van flapjes, envelopjes, tekeningetjes, enzovoort. Voor meer inspiratie kunnen jullie kijken op het internet.”
	2. Opdracht. “Vandaag kunnen jullie alvast op zoek naar weetjes over de Deltawerken. Schrijf deze op en beslis met het team welke weetjes belangrijk genoeg zijn voor op jullie lapbook. Ook hierbij moet je dus goed je idee uitleggen en je teamgenoten vragen stellen als ‘Waarom vind je dit een belangrijk weetje?’.” Geef tijd voor het opzoeken van informatie over de Deltawerken.
/// tip	Geef extra punten voor de samenwerkvaardigheid ‘Leg je idee uit en stel vragen’. <i>Laat de leerlingen voorbeelden van lapbooks opzoeken ter inspiratie.</i>

FACULTATIEF: TECHNISCH LEZEN

Doel: De leerlingen kunnen woorden met een leesmoeilijkheid correct en vloeiend lezen.

	1. Uitleg. “Elke week lezen we ook woordrijtjes om te oefenen met het lezen van woorden. Dit zijn woorden uit het verhaal die een leesmoeilijkheid hebben, zoals bijvoorbeeld woorden met een -c-, woorden met -eau, hele lange woorden of leenwoorden uit het Engels of Frans. Hoe vaker je een woord leest, hoe makkelijker en sneller je de woorden kunt lezen als je ze een volgende keer tegenkomt.”
	2. Lees de woorden van les 9 in het teamboekje hardop voor. Lees ze daarna in koor.
	3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 controleert of de woorden goed gelezen worden. Wisselen van beurt.
tijd	<u>5 minuten</u>
→	Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (kopieerblad ‘vloeiend lezen’).

AFRONDING

terugblik	- toets - voorbereiding schrijfopdracht - punten en feedback (vier goede resultaten met een yell)
facultatief →	- logboekjes: “Deze nemen jullie mee naar huis.” - boekenclub: “Wie leest volgende week?” Zet de namen op het bord.
voorblick	- schrijfopdracht - team van de week

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een lapbook maken over de Deltawerken.

Materialen: - 'De zee kwam door de brievenbus', blz. 67 t/m 70 en de foto's met bijschrift achterin het boek
- teamboekje, les 6-10

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- boekenclub & logboekje (facultatief)
- voorbereiding schrijfp opdracht

vooruitblik - schrijfp opdracht
- inleveren woordenlijst en teamboekjes
- team van de week

SCHRIJVEN: LAPBOOK

Doel: De leerlingen kunnen een lapbook maken over de Deltawerken.

1. Zelfstandig lezen/voorlezen: blz. 67 t/m 70 en het bekijken van de foto's achterin het boek + bijschriften.

2. Uitleg. "Deze hele week hebben we geoefend met de strategie 'vraag & antwoord'. Deze schrijfp opdracht past daar goed bij. Jullie gaan antwoord geven op de vraag: 'Wat zijn de Deltawerken en wat doen ze?'. De antwoorden hierop schrijven jullie als weetjes op in het teamboekje. Vervolgens maken jullie per weetje een flapje, envelopje, kunstwerkje. Deze plakken jullie op jullie lapbook. De vouwinstructies voor de lapbook staan achterin het teamboekje."

3. Opdracht. "Overleg met elkaar wie wat gaat doen. Zorg er wel voor dat elk teamlid aan het einde van de les weet welke informatie er op jullie lapbook staat. Geef elkaar tussendoor tips en tops en probeer actief te werken aan jullie samenwerkdoel van deze week."

tijd 30 minuten
klaar meer weetjes toevoegen

/// **Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.**

4. Groep. Laat elk team hun lapbook presenteren. Geef de teams die er in geslaagd zijn alle punten van de afvinklijst te verwerken in hun tekst punten voor 'Maak de opdracht af'. Geef de andere teams de mogelijkheid voor het stellen van vragen en laat de groep tips en tops geven. De teams kunnen deze tips en tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende lessen bij het nieuwe boek.

tijd 10 minuten

5. Bespreken. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je de volgende keer anders/hetzelfde doen?") voor de volgende keer.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze hebben opgedaan de voorspelling beoordelen en aanvullen.

1. Uitleg. "Het boek is nu uit en nu kunnen we gaan kijken welke voorspellingen echt uit zijn gekomen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."

2. Opdracht. "We gaan eerst kijken naar wie. We hadden voorspeld dat het boek zou gaan over (vul aan wat het antwoord van de groep was). Hebben we het juist voorspeld?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten,**

GH

- ///** **aan te vullen en/of te veranderen.** “Dan gaan we nu kijken naar de plek. Waar speelde volgens ons het verhaal zich af? We dachten dat het verhaal zich afspeelt op (*vul aan wat het antwoord van de groep was*). Klopt dit met wat we nu gelezen hebben?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben of iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**
- tip** *Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.*
- 3. Afronding.** “De afgelopen weken hebben we steeds gekeken naar de voorspellingen en dat hebben we gelegd naast wat we echt weten over het verhaal. Door dit aldoor te doen hebben we de lijn van het verhaal gevolgd en een samenvatting gemaakt van het verhaal.”

AFRONDING

facultatief **1. Schatkist.** “In onze schatkist zitten de woordbonnen met zinnen die we als team gemaakt hebben. Op jullie teamlijst heb je geschreven welke woorden je gebruikt hebt voor het maken van een mooie zin. We maken onze schatkist leeg om ruimte te maken voor de woordbonnen van de volgende week. Ik heb de woordbonnen allemaal bekeken en ik wil jullie een paar heel mooie zinnen laten horen.”

/// **Lees een paar mooie zinnen voor of laat de leerlingen dat doen. Overleg of de zin op de ingeleverde woordbon betekenisvol is. Een team kan punten verdienen als de betekenis van het woord en een betekenisvolle zin goed op de woordbon zijn ingevuld. Besteed extra aandacht aan de zinnen, doe eventueel hardop denkend voor wat een zin betekenisvol maakt.**

2. Teamboekje. “Vandaag levert iedereen de woordenlijst en het teamboekje in. Deze wordt nagekeken en bij de volgende les besproken. Dan komen ook de laatste punten erbij. Aan het begin van het nieuwe boek/tijdens de herhalingsweek horen jullie dan wie het team van de week is.”

GH **3. Terugblik.** “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

/// **Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’**

4. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we in een nieuw boek.”

tip *Bij het nakijken van de woordenlijsten is het van belang om te letten of ieder teamlid de juiste bladzijden genoteerd heeft en een betekenisvolle zin heeft bedacht bij elk woord. Gebruik deze informatie om volgende week de instructie toe te spitsen op dat waar de meeste leerlingen moeite mee hebben. Als (bijna) alle leerlingen in staat zijn om betekenisvolle zinnen te formuleren, dan kunnen de eisen aan de zinnen wat verhoogd worden (bijvoorbeeld door te stellen dat het een zin moet worden met een duidelijke wie-/waar-/wanneerdeel of met bijvoeglijke naamwoorden).*

Antwoorden bij teamboekje

Les 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week	
Opdracht 1:	Zoek de woorden in het woordenboek en noteer de betekenis.
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: 'Als water snel ronddraait of heftig in beweging is, noem je dat kolken.'
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: 'Water dat heftig in beweging is.'
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> het antwoord is correct het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: 'Ronddraaiend water.'
Opdracht 2: Bepaal of de woorden 'onverschrokken' en 'angstig' synoniemen zijn of niet.	
100 punten	<i>Betekenis onverschrokken:</i> Niet bang zijn, moedig, dapper. <i>Betekenis angstig:</i> Bang zijn. Onverschrokken en angstig zijn geen synoniemen, ze betekenen juist het tegenovergestelde. De woorden zijn antoniemen van elkaar.
Opdracht 3: Vul het teamwoordenboek aan met vier woorden uit de woordenlijst. Gebruik hiervoor de studiewijzer 'woord en betekenis'.	
5 punten	Het woord is goed geschreven (en het basiswoord is gevonden).
5 punten	De betekenis is goed en duidelijk omschreven.
10 punten	De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer. of De illustratie maakt duidelijk wat de betekenis is van het onderwerp en ziet er verzorgd uit.

Antwoorden bij de teamvragen - Samenvatten	
Opdracht 1	Verhaalkaart '31 januari 1953'
Per verhaalkaart max. 100 punten:	
10 punten	Personen: Liesje, Sjaan, papa, mama, (Bertje)
10 punten	Waar: In huis, eerst in de slaapkamer boven, dan beneden.
10 punten	Wanneer: In het holst van de nacht.
20 punten	<i>Probleem: De dijken zijn doorgebroken en de zee komt Zeeland binnen.</i>
3 x 10 punten	Gebeurtenis: 1. Mama maakt de meisjes wakker en zegt dat ze zich moeten aankleden. 2. Papa voert een serieus gesprek met Sjaan en Liesje. 3. <i>Papa gaat de brandweer helpen en fietst met een schop naar de Veerhaven.</i>
20 punten	Oplossing: Ze proberen zichzelf in veiligheid te brengen door eten, kaarsen, lucifers, enz. te verzamelen.
Opdracht 2	Verhaalkaart 'Zwemles'
Per verhaalkaart max. 100 punten:	
10 punten	Personen: mama, papa, Sjaan, Liesje
10 punten	Waar: boven in het huis, in de slaapkamer.
10 punten	Wanneer: in de nacht
20 punten	Probleem: Als Liesje en Sjaantje per ongeluk in het water vallen moeten ze kunnen zwemmen.
3 x 10 punten	Gebeurtenis: 1. Sjaan en Liesje zijn te wakker om te gaan slapen. 2. De meubels in het huis zijn gaan drijven en bonkten tegen de muren.
20 punten	Oplossing: Papa geeft de meisjes zwemles.

Opdracht 3	Samenvatting 'Zwemles'
<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Een voorbeeld: Midden in de nacht zitten papa, mama, Liesje, Sjaan en Bertje in de slaapkamer. Liesje en Sjaan zijn te wakker om te gaan slapen. De meubels in het huis zijn gaan drijven en bonken tegen de muren. Papa zegt dat als ze per ongeluk in het water vallen, ze goed in beweging moeten blijven en besluit ze zwemles te geven. Sjaan zegt dat Liesje en zij bij elkaar blijven als ze in het water vallen en dan iets van hout pakken, want dat drijft.	

Opdracht 4	Verhaalkaart 'Naar zolder'
Per verhaalkaart max. 100 punten:	
10 punten	Personen: Liesje, Sjaan, mama, papa, (Bertje)
10 punten	Waar: eerst op de eerste etage, daarna op de vloering
10 punten	Wanneer: in de ochtend
20 punten	Probleem: het water staat al in het trapgat
3 x 10 punten	Gebeurtenis: 1. Sjaan en Liesje waren toch in slaap gevallen, papa roept ze wakker. 2. Papa pakt het pannetje met melk dat in het trapgat dobbert. 3. Het is heel erg koud, ze hebben jassen aan en mutsen op en proberen in beweging te blijven.
20 punten	Oplossing: Iedereen gaat naar de vloering.

Opdracht 5	Samenvatting 'Naar zolder'
<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Een voorbeeld: Sjaan en Liesje waren tegen de ochtend toch in slaap gevallen, papa roept ze wakker, want het water is inmiddels zo hoog dat het tot het trapgat komt. Er drijft een pannetje melk die papa gaat pakken. Ze brengen spullen, dekens en kussens naar boven en gaan dan met het hele gezin op de vloering zitten. Het is er erg koud, dus ze doen hun jassen aan en mutsen op en proberen in beweging te blijven.	

Schrijf een gedicht over eb en vloed.	
Max. 100 punten:	
10 punten	De leerlingen hebben informatie opgezocht over eb en vloed.
10 punten	Er zijn woorden opgeschreven die met eb en vloed te maken hebben.
20 punten	Er zijn rijmwoorden bij bedacht die bij het thema passen en gebruikt kunnen worden in het gedicht.
20 punten	Het gedicht bevat minimaal zes regels.
10 punten	De regels in het gedicht zijn kort.
10 punten	Er zit een ritme in het gedicht, het gedicht 'loopt' goed.
10 punten	De zinnen zijn compleet en correct geschreven.
10 punten	Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd.

Les 6-10

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week	
Opdracht 1:	Zoek de woorden in het woordenboek en noteer de betekenis.
punten	Zie week 1
Opdracht 2: Zoek de uitdrukkingen op in het spreekwoordenboek en noteer de betekenis. Gebruik de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'.	
Een draai om de oren. 50 punten	<i>Betekenis:</i> Straf krijgen omdat je je slecht gedraagt, een tik krijgen.
Opdracht 3: Omschrijf de taken van het Rode Kruis door middel van de studiewijzer 'hoort bij... want'.	
Het Rode Kruis 50 punten	<i>Taken van het Rode Kruis: o.a.</i> Gewonde mensen verzorgen, voor noodopvang zorgen, noodsituaties voorbereiden, zwakke mensen ondersteunen, mensen voorzien van eten, drinken, kleding, dekens, medicijnen, enz.
Opdracht 4: Vul het teamwoordenboek aan met vier woorden uit de woordenlijst. Gebruik hiervoor de studiewijzer 'woord en betekenis'.	
5 punten	Het woord is goed geschreven (en het basiswoord is gevonden).
5 punten	De betekenis is goed en duidelijk omschreven.
10 punten	De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer. of De illustratie maakt duidelijk wat de betekenis is van het onderwerp en ziet er verzorgd uit.

Antwoorden bij de teamvragen (max. 100 punten per vraag)	
Vraag 1	Geef aan wie welke emoties voelt in het hoofdstuk 'Hierheen!' Jullie mogen meerdere emoties opschrijven.
Antwoord	Papa: boos/gefrustreerd/wanhopig (hij staat wild op, trekt het gordijn en de latten los, trapt zware dingen weg, blz. 37 en 38), wanhopig (schreeuwt naar de mensen in het bootje om zijn meisjes mee te nemen, blz. 38 en 39), bang (blz. 39). Liesje: jaloers (blz. 37), geschrokken (blz. 37), angstig (blz. 38). Sjaan: geschrokken (blz. 37), angstig (blz. 38). Mama: geschrokken/angstig (ze schreeuwt naar papa, blz. 38).
Soort vraag	Dit is zijn opzoek- en nadenkvragen, sommige emoties staan in de tekst, bij andere staan aanwijzingen. Hierbij moet je zelf een passende emotie bedenken.
Vraag 2	Leg uit waarom de schrijfster twee keer hetzelfde stukje tekst in het boek geschreven heeft.
	De eerste keer dat de schrijfster het stukje geschreven heeft is aan het begin van het boek. Het stukje tekst zorgt ervoor dat je als lezer nieuwsgierig wordt. Later heeft ze hetzelfde stuk tekst geschreven en snap je als lezer waarom papa Liesje van het dak gooit.
Soort vraag	Dit is een nadenkvraag, je moet zelf bedenken waarom de schrijfster dit heeft gedaan.
Vraag 3	Leg uit wat de man bedoelt met: 'Ier zit een klein misje' en waarom hij dit zo gek zegt.
Antwoord	De man bedoelt 'Hier zit een klein meisje', hij spreekt in het dialect dat ze in Zeeland spreken.
Vraag 4	Geef aan hoe Liesje zich voelt op bladzijde 46 en 47 en vergelijk dit met bladzijde 49.
Antwoord	Op bladzijde 46/47 voelt Liesje zich alleen (blz. 46) en bang (ze doet haar handen voor haar oren om de vreselijke geluiden niet te hoeven horen, blz. 47). Op bladzijde 49 voelt ze zich rustiger/opgelucht/getroost. Ze is een bekende van school tegengekomen die ze aardig vindt. Hij zorgt voor haar.
Vraag 5	Geef aan welke informatie er mist als Liesje zegt: 'Maar die is helemaal naar Engeland gedreven dus die hoeft niet meer gered te worden.'
Antwoord	Dat ze met 'die' hun konijn bedoelt. Deze informatie is belangrijk om te noemen omdat de mevrouw anders denkt dat het om een persoon gaat.

Vraag 6	Bedenk of jullie het eens zijn met het advies dat de man van het Rode Kruis.
Antwoord	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Het advies van de man van het Rode Kruis (blz. 58): ‘Je moet niet luisteren naar grote mensen die verdriet hebben en in de war zijn.’

Maak een lapbook over de Deltawerken.	
Max. 100 punten:	
10 punten	De leerlingen hebben informatie opgezocht over hoe een lapbook eruit moet zien.
10 punten	Er zijn minimaal vijf weetjes opgeschreven over de Deltawerken.
20 punten	De weetjes zijn op verschillende manieren vormgegeven.
20 punten	Het product ziet er netjes en verzorgd uit.
20 punten	Elke leerling had evenveel aandeel in het maken van het product.
10 punten	De zinnen zijn compleet en correct geschreven.
10 punten	Interpunctie is op de juiste manier gehanteerd.

Antwoorden toetsen

ANTWOORDEN TOETS – les 4

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	B, blz. 29 halverwege
	2	B, blz. 31 onderaan
	3	D, blz. 31 onderaan
	4	C
	5	C, blz. 30 onderaan en blz. 33 bovenaan
WS	6	Als iets dof is dan heeft dat geen glans, het is mat.
	7	Als je wurmt dan krijg je iets of iemand er met veel moeite ergens in of uit.
	8	<i>ter beoordeling van de leerkracht</i>
	9	D
	10	D

ANTWOORDEN TOETS – les 9

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	C, blz. 61 bovenaan
	2	A, blz. 61 bovenaan
	3	C, blz. 61 halverwege
	4	C
	5	B, blz. 64 halverwege en blz. 65 bovenaan
WS	6	Het kozijn is een omranding van ramen of deuren.
	7	Als je waadt, loop je langzaam door ondiep water.
	8	<i>ter beoordeling van de leerkracht</i>
	9	C
	10	A

Kopieerbladen

Kopieerblad les 3: 'De zee kwam door de brievenbus'.

Opdracht: Kijk naar de woorden van de week. Vul achter de afbeelding het woord in dat het best past.

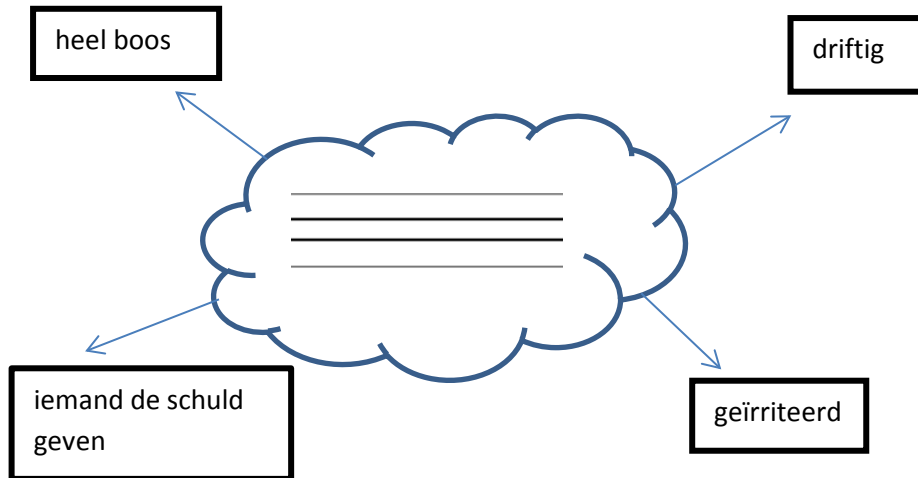
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

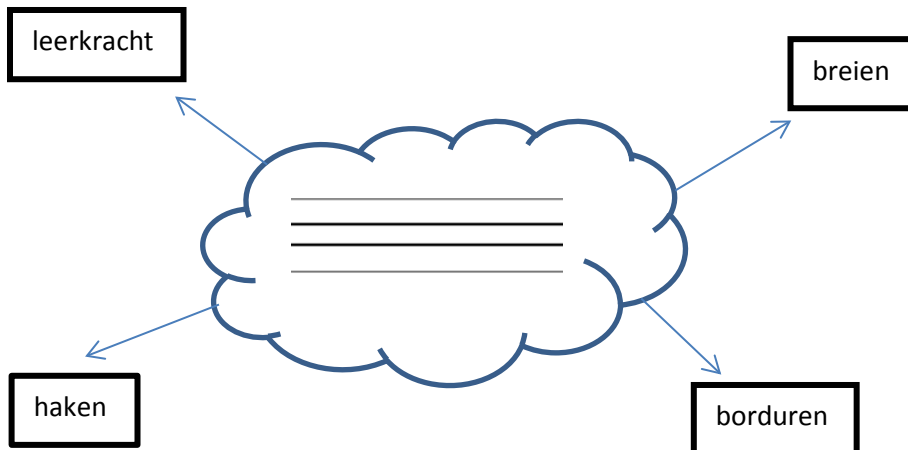
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Kopieerblad les 8: 'De zee kwam door de brievenbus'.

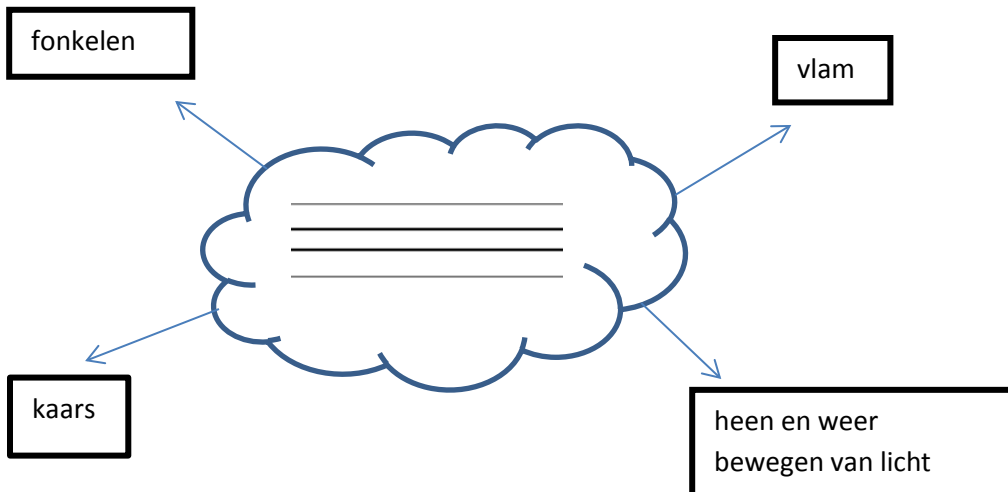
1. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

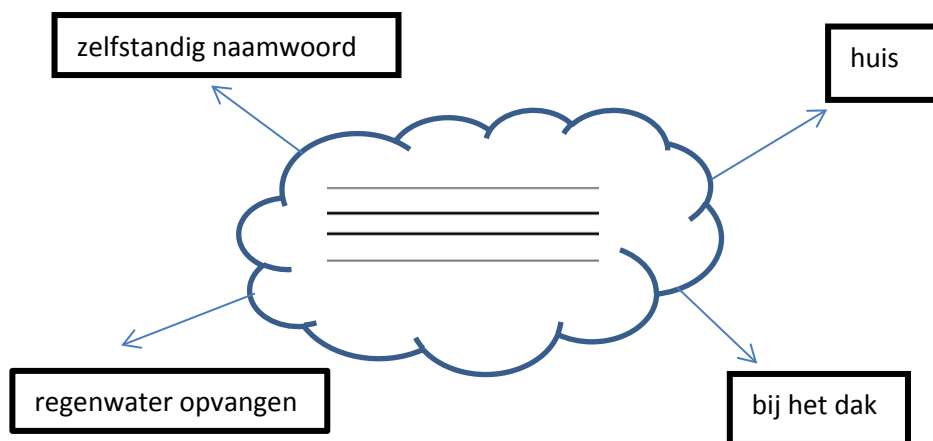
2. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

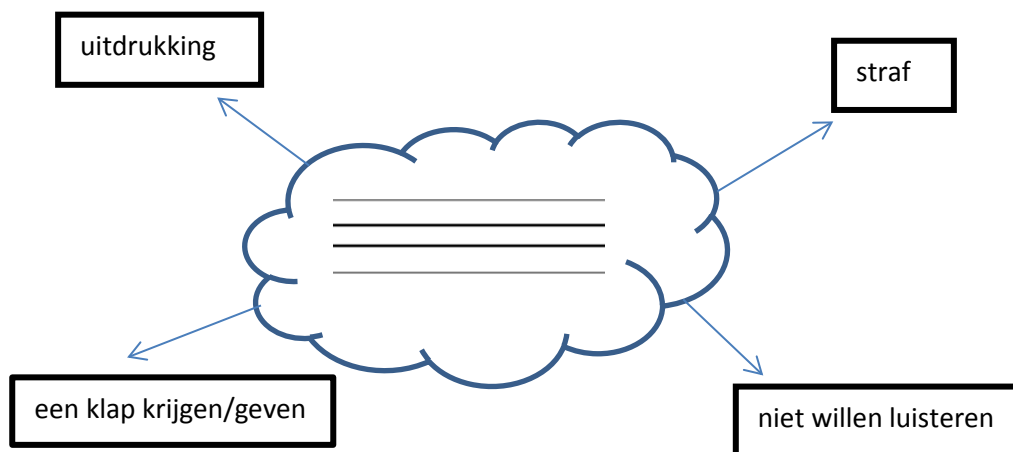
3. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

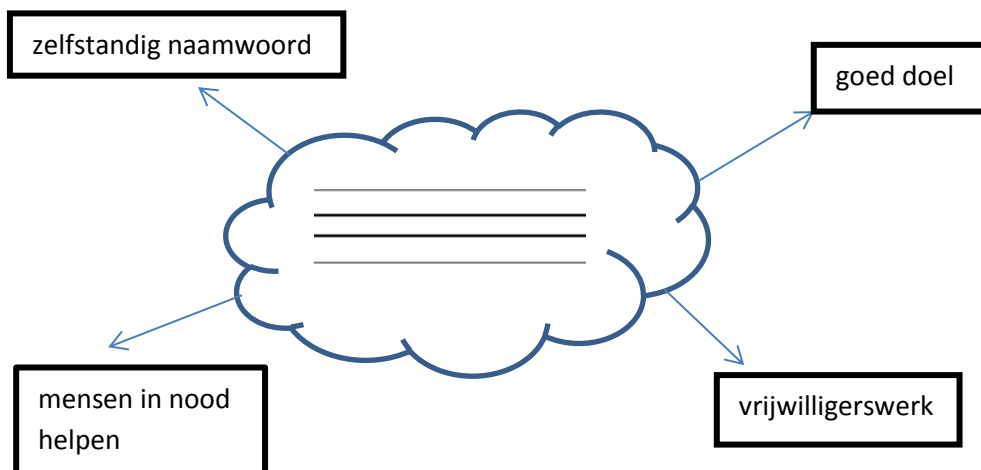
4. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

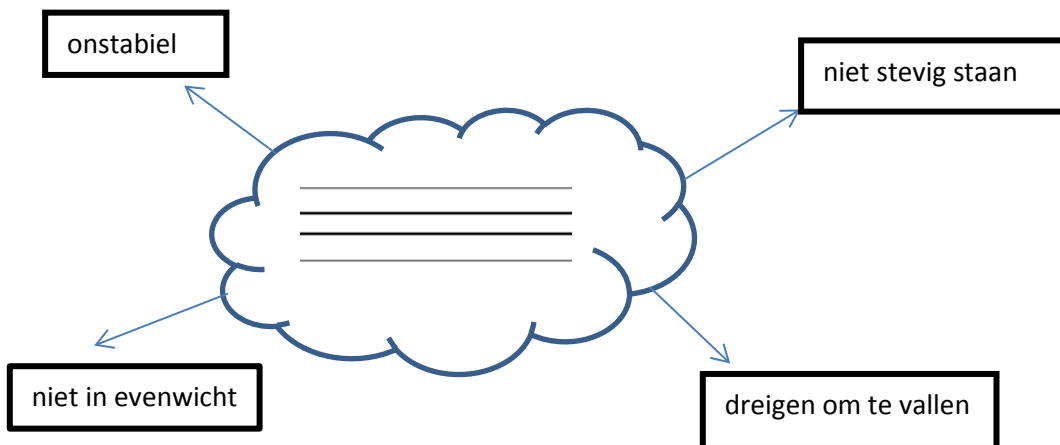
5. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

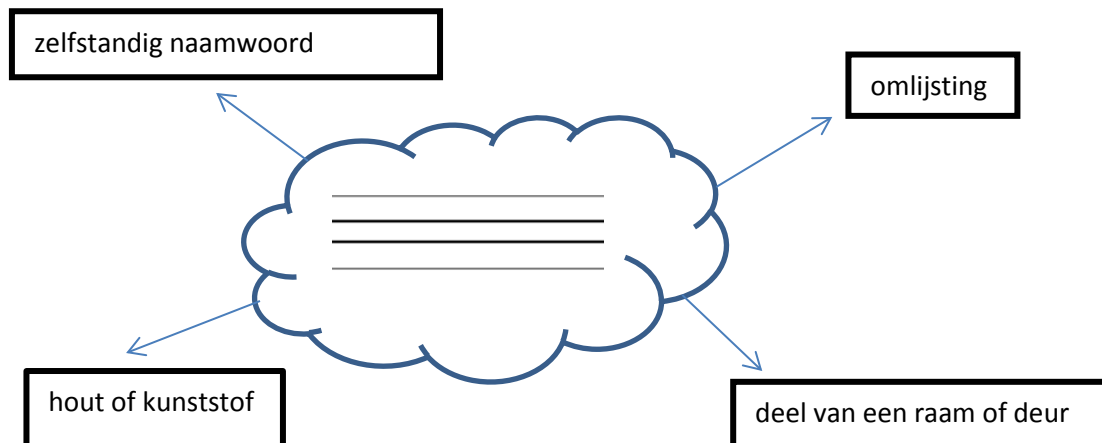
6. Welk woord van de week past **het best** in de wolk?

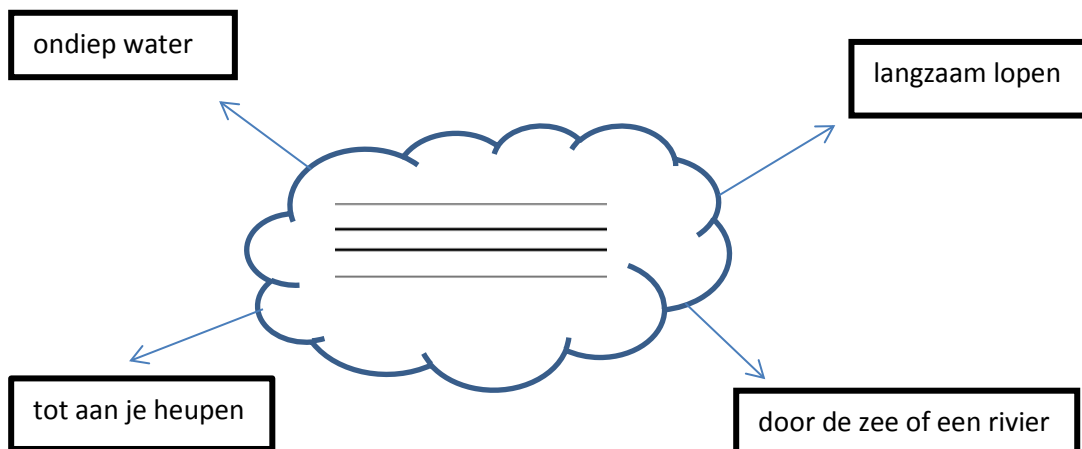
7. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

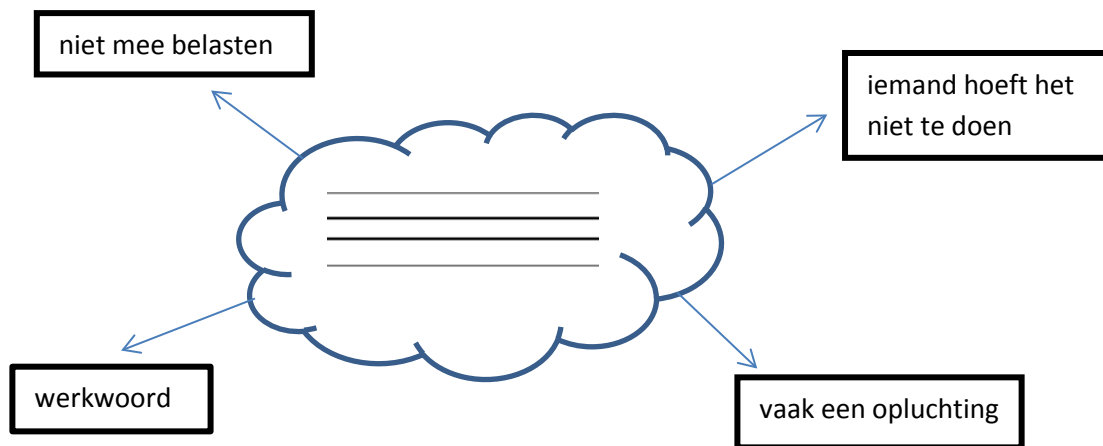
8. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

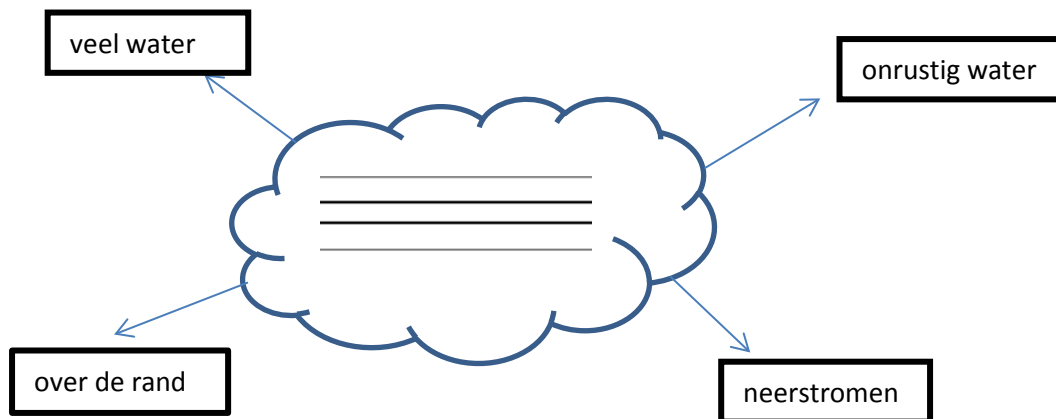
9. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

10. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

11. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

12. Welk woord van de week past **het beste** in de wolk?

Groep:
Leerkracht:
Periode:

Boek:

[illegible]

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
